

Žaloba na společnost Danone a.s.

Ekologický právní servis spolu s Ars Aequi et Boni společností Pro-Bio s.r.o. a KEZ-Kontrola ekologického zemědělství o.p.s. podali žalobu na společnost Danone a.s. z důvodů nekalosoutěžního jednání žalovaného.

Krajskému obchodnímu soudu v Praze
Slezská 9

120 00 Praha 2

Žalobci:

1. PRO-BIO, obchodní společnost s r.o., se sídlem ve Starém městě pod Sněžníkem, Květná 251, IČ: 46 58 18 63, zapsaná v obchodním rejstříku, zastoupená Ing. Martinem Hutařem, jednatelem společnosti
2. Kontrola ekologického zemědělství o.p.s., se sídlem v Chrudimi, Poděbradova 909, IČ: 25 91 60 76, zapsaná v obchodním rejstříku, zastoupená Ing. Tomášem Křišťanem, předsedou správní rady
3. Ekologický právní servis, občanské sdružení se sídlem v Brně, Jakubské nám. 7, IČ: 65 34 14 90, zastoupené Mgr. Pavlem Douchou, členem výboru sdružení
4. ARS AEQUI et BONI, občanské sdružení se sídlem v Praze 1, Jeruzalémská 3 / adresa
pro doručování - Praha 7, Osadní 5, IČ: 69061866, zastoupené Mgr. Martinem

Elgerem,

výkonným ředitelem

Žalovaný:

Danone a.s., se sídlem v Benešově, Konopištská 905,

IČ: 45 27 29 72, zapsaná v obchodním rejstříku

Žaloba o ochranu před
nekalosoutěžním jednáním

Dvojmo

Přílohy:

1. výpis z obchodního rejstříku PRO-BIO s.r.o,
2. výpis z obchodního rejstříku Kontrola ekologického zemědělství o.p.s,
3. statut Kontrola ekologického zemědělství o.p.s.,
4. stanovy Ekologického právního servisu, doklad o přidělení IČ,
5. stanovy ARS AEQUI et BONI, doklad o přidělení IČ,
6. výpis z obchodní rejstříku společnosti Danone a.s.,
7. věstník Ministerstva zemědělství, částka č. 2, číslo 3/99,
8. pověření Ministerstva zemědělství k provádění kontroly ekologického zemědělství č.j. 809/99-2050 ze dne 10.6.1999,
9. metodický pokyn MZe čj. 655/93-340 pro ekologické zemědělství v aktuálním znění,
10. nařízení Rady EHS č. 2092/91,
11. barevné vyhotovení loga "Bio produkt ekologického zemědělství" dle metodického pokynu,

12. rešerše z Rejstříku ochranných známek týkající se ochranné známky "Bio au Bifidus aktiv",
13. ukázka reklamy na mléčný kysaný výrobek s obchodním názvem "Bio-bifidus aktiv" z tisku,
14. výtisk periodika Ročenka ekologického zemědělství (část 1 a část 3),
15. výtisk periodika "BIO-měsíčník pro trvale udržitelný život", ročník 2 číslo 7/98,
16. výzva ke zdržení se prodeje výrobků s označením "Bio" a návrh smírného řešení ze dne 5.5.1999,
17. odpověď na výzvu ze dne 4. června 1999,
18. propagační a informační materiály o biopotravinách,
19. obal mléčného kysaného výrobku s obchodním názvem "Bio-bifidus aktiv".

I. Aktivní legitimace

1. První žalobce, společnost PRO-BIO, obchodní společnost s.r.o., je zpracovatelem produktů ekologického zemědělství. Je řádně zapsaný v Ústředním seznamu uznaných podnikatelů v ekologickém zemědělství vedeném Ministerstvem zemědělství a zveřejněn ve Věstníku Ministerstva zemědělství (dále jen MZe), částka 2, č.3/1999.

Díky kvalitě svých výrobků a propagační činnosti si společnost Pro-Bio s.r.o. získala pověst kvalitního výrobce potravin pocházejících ze systému ekologického zemědělství a podílí se na jejich dobré pověsti. První žalobce je tedy soutěžitelem na trhu potravinářských výrobků a jako takový se nachází v přímém soutěžním vztahu k žalovanému.

2. Druhý žalobce, společnost Kontrola ekologického zemědělství o.p.s. (KEZ o.p.s.), je organizací zajišťující nezávislou kontrolu a certifikaci všech subjektů podnikajících v systému ekologického zemědělství. K výkonu této činnosti je pověřen Ministerstvem zemědělství (pověření č.j. 809/99-2050 ze dne 10.6.1999), s nímž také úzce spolupracuje. Činnost společnosti KEZ o.p.s. (viz. příložený statut) je zárukou, že produkty označené logem Bio-produkt ekologického zemědělství jsou produkty pocházející ze systému ekologického zemědělství, při jejichž výrobě byla zachována všechna pravidla ekologického zemědělství. Zaručuje spotřebitelům kvalitu produktů užívajících toto značení. Tato činnost zakládá oprávnění druhého žalobce hájit zájmy spotřebitelů ve smyslu ust. § 54 odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen ObchZ).

Nezávislou kontrolou a certifikací podnikatelů podnikajících v systému ekologického zemědělství zaručuje v hospodářské soutěži jejich ochranu. Tato činnost zakládá oprávnění druhého žalobce hájit zájmy soutěžitelů ve smyslu ust. § 54 odst. 1 Obch Z.

3. Třetí žalobce, Ekologický právní servis (EPS), je občanským sdružením zabývajícím se prosazováním práva ve veřejném zájmu (zejm. v ochraně životního prostředí, lidských práv, práv spotřebitele) prostřednictvím poskytování právní pomoci nevládním neziskovým organizacím a občanům. Jedním z cílů EPS, jak vyplývá i z jeho stanov (článek č. 3 písm. i), je i ochrana zájmů spotřebitelů. Tato činnost zakládá oprávnění třetího žalobce hájit zájmy spotřebitelů ve smyslu § 54 odst. 1 ObchZ.

4. Čtvrtý žalobce, ARS AEQUI et BONI (AAetB), je občanským sdružením, jehož cílem je pěstování právní kultury v ČR (prosazování právních a etických hodnot), přičemž nedílnou součástí naplňování tohoto cíle je úsilí o ochranu hospodářské soutěže založené na zachování práv spotřebitelů, jak to stanovuje čl. IV odst. 4 stanov AAetB. Čtvrtý žalobce se na poli ochrany spotřebitelů zaměřuje mj. na ochranu spotřebitelů před nekalou soutěží, vyvíjí také osvětovou a vzdělávací činnost (přednášky, publikace). Čtvrtý žalobce je tak oprávněn hájit zájmy spotřebitelů ve smyslu § 54 odst. 1 ObchZ.

Důkaz:

1. výpis z obchodního rejstříku společnosti PRO-BIO obchodní společnost s r.o.
2. věstník MZe částka č. 2, číslo 3/99
3. výpis z obchodního rejstříku společnosti KEZ o.p.s, pověření MZe k provádění kontroly ekologického zemědělství č.j. 809/99-2050 ze dne 10.6.1999, statut KEZ o.p.s.
4. stanovy EPS, doklad o přidělení IČ,
5. stanovy AAetB, doklad o přidělení IČ
6. výslech účastníků

II. Pasivní legitimace

Žalovaný, Danone a.s., podniká v oboru výroby potravin a nápojů, hostinské činnosti, obchodní činnosti, silniční motorové dopravy.

Žalovaný se na trhu potravinářských výrobků řadí mezi největší producenty mléčných, zejména kysaných mléčných, výrobků. Žalovaný je dceřinnou společností nadnárodního koncernu COMPAGNIE GERVAIS DANONE (société anonyme), který se řadí mezi největší producenty mléčných výrobků na světě. Při podpoře prodeje svých výrobků těží žalovaný též ze své ekonomické síly a provádí rozsáhlou marketingovou aktivitu, včetně aktivit reklamních.

Žalovaný uvádí v České republice na trh kysané mléčné výrobky pod obchodním názvem "BIO bifidus aktiv".

Označení tohoto výrobku včetně ztvárnění titulní dimenze obchodního názvu zasahuje, dle názoru žalobců, jak bude dále objasněno, do předtím nabytých práv prvního žalobce, jakožto soutěžitele, poškozují i celou řadu dalších hospodářských subjektů (soutěžitelů), a konečně ohrožují práva a oprávněné zájmy spotřebitelů.

Důkaz:

1. výpis z obchodního rejstříku žalovaného
2. výslech účastníků

III. Systém ekologického zemědělství

Potraviny pocházející z ekologického zemědělství tak, jak je produkuje první

žalobce, vykazují zvláštní charakteristické znaky a jakost.

Pocházejí ze surovin, při jejichž výrobě se přísně uplatňují zásady ekologického zemědělství, jako je například snaha o udržení a zlepšení dlouhodobé úrodnosti půdy prostřednictvím zvyšování organické hmoty a humusu v půdě, vyvarování se většiny forem znečištění pocházejících z konvenčního zemědělského podnikání a snaha o minimalizaci používání neobnovitelných zdrojů energie. Mezi zásady patří dále tvorba takových podmínek chovu hospodářských zvířat, které odpovídají jejich fyziologickým a etologickým potřebám (pohyb venku, reprodukce).

Uvedené obecné zásady se přímo promítají do konkrétních podmínek pro pěstování rostlin a chovu hospodářských zvířat. Při pěstování rostlin je nutné bránit erozi půdy, udržovat druhovou pestrost pro přežívání prospěšných organismů (monokultury nejsou dovoleny). Je zakázáno používat herbicidy, při ochraně rostlin je zakázáno užívat syntetických přípravků a při hnojení se využívá zelené hnojení a statková hnojiva (je zakázáno používání minerálních hnojiv). V případě chovu hospodářských zvířat musí ustájení odpovídat jejich fyziologickým a etologickým potřebám (zákaz klecových chovů drůbeže, zákaz trvalého vazného ustájení v uzavřeném prostoru). Zvířata musí mít dostatek prostoru pro ležení a odpočinek, nejméně 85 % sušiny krmné dávky musí pocházet z ekologického zemědělství, je zakázáno používat stimulanty růstu a syntetické zchutňovače krmiv. Rutinní aplikace léčiv, stimulantů, retardantů, hormonů (včetně hormonální stimulace říje) a přenos embryí nejsou dovoleny, atd.

Zásady ekologického zemědělství se přímo promítají i do skladování, zpracování a dopravy produktů – biopotravin. Musí být s nimi zacházeno tak, aby byla vyloučena kontaminace nežádoucími látkami, musí být zajištěna jejich pravost a vyloučena možnost jejich záměny za konvenční produkty. Zároveň je zakázáno používat tyto postupy: iontové měniče, bělení, nakládání s použitím chemikálií, působení syntetických hormonů, hydrogenace, uzení s použitím chemikálií, zjemňování s použitím chemikálií, ozařování a mikrovlnný ohřev, používání barviv, aromatických látek a sladidel syntetického původu, apod.

K zajištění jakosti produktů z ekologického zemědělství je stanoven komplexní proces kontroly a certifikace, a to metodickým pokynem MZe čj. 655/93-340, který stanoví konkrétní požadavky na pěstování rostlin (osevní postup, výběr plodin, hnojení, regulace škodlivých organismů, množení, zvláštní požadavky na vinohradnictví, sadařství, chmelařství a sběr bylin a plodů, posklizňovou úpravu) a chov hospodářských zvířat (výživa zvířat, chov zvířat, veterinární péče, nákup zvířat, přeprava zvířat, reprodukce zvířat, zvláštní podmínky pro skot – dojnice, telata, výkrm a chovný skot, dále pro ovce, prasata, drůbež, kozy, ryby a včely). Metodický pokyn rovněž stanoví požadavky na konečné produkty pocházející ze systému ekologického zemědělství – biopotraviny. Jde o požadavky na čerstvé a sušené

ovoce a zeleninu, ovocné a zeleninové šťávy, džemy kompoty a saláty, jedlé rostlinné oleje, víno réвовé a ovocné, cereálie, mouku a pekařské výrobky, naklíčené obilí, pivo, med, mateří kašičku, vosk, houby, maso, mléko a mléčné výrobky.

Pro účely certifikace produktů ekologického zemědělství (odlišení od produkce konvenčního zemědělství) zavádí metodický pokyn MZe užívání označení "BIO produkt ekologického zemědělství", které je definováno v příloze č. 1 pokynu a pro účely této žaloby popsáno níže v čl. V písm. B.

Každý podnikatel, který za účelem uvádění do oběhu produkuje, zpracovává, dováží či vyváží produkty opatřené označením "Bio-produkt ekologického zemědělství" nebo s nimi obchoduje v nebaleném stavu, je povinen:

- oznámit tuto činnost ministerstvu,
- podřídit svoji činnost pravidlům stanoveným metodickým pokynem.
- vést předepsanou evidenci
- podrobit se kontrole

System ekologického zemědělství je institucionálně zajištěn těmito orgány:

- a) Certifikační výbor, jmenovaný MZe, který zařazuje jednotlivé podnikatele do Ústředního seznamu uznaných podnikatelů v ekologickém zemědělství
- b) Technické komise pro ekologické zemědělství složené ze zástupců podnikatelů a jejich svazů, výzkumných pracovníků a vědců, zástupců orgánů státní správy, kteří jsou jmenováni MZe. Jejich úkolem je zpřesňovat každoročně pravidla daná metodickým pokynem a schvalovat nové postupy a prostředky pro použití v ekologickém zemědělství.
- c) Svazy a sdružení ekologických zemědělců, které zastupují zájmy podnikatelů. Seznam svazů schvaluje MZe a jejich přehled je uveden v příloze č. 2 pokynu.
- d) Kontrolní orgány ekologického zemědělství, což jsou právnické nebo fyzické osoby nezávislé na podnikatelích a jejich svazech, které jsou ke kontrolní činnosti pověřené MZe. V současné době je osobou pověřenou druhý žalobce, KEZ o.p.s., jehož inspektoři jsou schváleni Certifikačním výborem.

V rámci propagace biopotravin vychází v ČR řada periodik, např.:

- Ročenka ekologického zemědělství
- BIO-měsíčník pro trvale udržitelný život
- Bulletin ekologického zemědělství

Právníké a fyzické osoby zapojené do systémů ekologického zemědělství vydávají k propagaci biopotravin řadu tiskových materiálů (příklady viz. přílohy) a účastní se řady akcí, kde jsou výrobky pocházející ze systémů ekologického zemědělství propagovány. V poslední době šlo například o tyto výstavy a veletrhy:

- Země živitelka 99
- Prago – agro 99
- Biofach Frankfurt n/Mohanem, SRN

Udělování označení produktům vycházejících ze systémů ekologického zemědělství má tedy jasná pravidla, která získala charakter veřejné autority a známosti u spotřebitelské veřejnosti. Vypovídá o nadstandardních, ekologických kvalitách potravin z produkce ekologického zemědělství. V hospodářské soutěži se vžilo označení "Bio produkt ekologického zemědělství" jako příznačné pro produkci pocházející ze systému ekologického zemědělství.

Označení výrobku obchodním názvem obsahující slovo BIO vyvolává ve spotřebiteli představu o jeho vyšší zdravotní kvalitě a šetrnosti k životnímu prostředí. A to i tehdy, když spotřebitel není dostatečně obeznámen s používáním označení BIO pro produkty pocházející z konkrétního systému ekologického zemědělství. Představa o tom, že z označení BIO lze vyvozovat výše zmíněné kvality vznikla právě v souvislosti s tím, že se označení slovem BIO (a jeho odvozenin) začalo ve světě i u nás používat pro produkty ekologického zemědělství (například dle čl. 2 nařízení Rady EHS č. 2092/91 se pro produkty pocházející ze systémů ekologického zemědělství závazně používají tyto názvy: biologique-Francie, biologico – Itálie, biologisch – Nizozemí atd.). Přičemž je třeba poukázat, že na straně poptávky existuje nezanedbatelný tržní segment spotřebitelů, kteří cíleně vyhledávají a preferují ekologické a zdravotní kvality potravin. Za připomenutí stojí, že tento segment se početně, ale i objemem vynakládaných finančních prostředků stále progresivně rozvíjí.

Důkaz:

1. výslech účastníků
2. metodický pokyn MZe čj. 655/93-340 v aktuálním znění
3. výtisk periodika Ročenka ekologického zemědělství
4. Výtisk periodika "BIO-měsíčník pro trvale udržitelný život"
5. nařízení Rady EHS č. 2092/91

IV. Vyhláška Mze č. 324/1997 Sb.

Výše uvedené argumentaci také nasvědčuje ustanovení § 7 písm. f) vyhlášky Ministerstva zemědělství č.324/1997 Sb. o označování potravin a tabákových výrobků, která je prováděcím předpisem zák. č.110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích, v tomto znění: „Na obalu se nesmí uvádět údaje, že charakter nebo původ potraviny je ekologický nebo biologický přidáním předpony "eko" nebo "bio" před název potraviny, nejde-li o potravinu pocházející z těchto systémů produkce nebo výroby". Podnikatel, který přidá předponu BIO před název potraviny, kterou produkuje, zpracovává, uvádí do oběhu či jinak s ní obchoduje, musí splňovat požadavky metodického pokynu čj. 655/93-340 definující systémy produkce zmíněné ve výše citovaném ustanovení vyhlášky.

Z této veřejnoprávní normy lze tedy dovodit jednoznačnou vůli normotvůrce vyhradit označení slovem BIO pro produkty pocházející ze systému ekologického zemědělství.

Zmiňovaná vyhláška vychází z nařízení Rady EHS č. 2092/91, která je závazná v zemích EU. V této souvislosti třeba odkázat na znění platné Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropským společenstvím na straně druhé (tzv. asociační dohoda) publikované pod č. 2/1995 Sb. jako Sdělení č. 7/1995 MZV.

Důkaz:

1. nařízení Rady EHS č. 2092/91

V. Jednání žalovaného

A. Žalovaný vyrábí a uvádí na trh kysaný mléčný výrobek, který označuje obchodním názvem BIO na přední a vrchní straně obalu. Obchodní název, používaný žalovaným, má tmavozelený podklad s nápisem BIO (vyveden v bílé barvě), zvětšenou tečku nad „i“, zelenožluté pruhy v horizontálním směru a je podtržen textovou linkou s nápisem bifidus aktiv.

Tento výrobek nepochází z žádného ze systémů produkce ekologického zemědělství a nemá kvality srovnatelné s výrobky splňujícími požadavky kladené na produkty ekologického zemědělství.

B. Oproti tomu označení pro produkty pocházející ze systému ekologického zemědělství je definováno, jak bylo výše uvozeno, Metodickým pokynem MZe č. 655/93-340 (příloha č. 1). Má tmavozelený podklad s nápisem BIO, zvětšená tečka nad „i“ v podobě květiny, světlezelené pruhy ve vertikálním směru a je podtržen textovou linkou s variabilním obsahem.

Typografické pojetí obchodního názvu BIO, které užívá žalovaný, tedy pracuje se stejnými, pouze modifikovanými výrazovými prostředky, jako označení pro produkty pocházející ze systému ekologického zemědělství.

Typografické prostředky použité v obou případech jsou shodné:

- tmavozelený podklad
- pruhy
- centrální nápis BIO

- podtržení nápisem z písma menší velikosti
- předimenzování tečky nad "i" ve slově BIO

C. Obchodní název BIO-bifidus aktiv užívaný žalovaným, je způsobilý vyvolat ve spotřebitelích mylnou domněnku, že jeho kysaný mléčný výrobek vykazuje zvláštní charakteristické znaky a původ, neboť naznačuje jejich zvláštní zdravotní a ekologickou výhodnost. Jde přitom o výrobek standardní, srovnatelný s ostatními mléčnými kysanými výrobky konvenčního (klasického) zemědělství, který se ani při zohlednění obsahu tzv. živých kultur mikroorganismů mléčného kysání nevymyká běžné (konvenční) produkci. Ostatně žalovaný není jediný soutěžitel, který daný typ mléčného výrobku s živými kulturami na trhu prodává, málokterý však manipuluje pozorností spotřebitele prostřednictvím zvýrazněného nápisu BIO v názvu, resp. logu výrobku.

D. Skutečností, která ukazuje záměr žalovaného upoutat spotřebitele zvýrazněním motivu BIO charakteru výrobku, se jeví být nakládání žalovaného s ochrannou známkou vztahující se k tomuto výrobku, která byla ke dni 7.2. 1995 zaregistrována Úřadem průmyslového vlastnictví mateřskému koncernu COMPAGNIE GERVAIS DANONE (société anonyme) a k jejímuž užití má patrně žalovaný licenční oprávnění. Registrovaná ochranná známka zní "BIO AU BIFIDUS AKTIF". Žalovaný ji však, jak je patrné, neužívá. V obchodním názvu předmětných mléčných kysaných výrobků totiž užívá upravené (hybridní) verze, když z textu ochranné známky vypustil slovo "AU", které přeloženo z francouzštiny odpovídá předložce české "z" nebo také v kontextu významu původního textu ochranné známky "BIO (život) díky bifidus aktif". Úpravou registrované ochranné známky dosahuje žalovaný zvýšené míry klamavosti.

E. Žalovaný využívá obchodní název "BIO bifidus aktiv" ke zvýšení odbytu svých výrobků. Na tomto obchodním názvu je postavena rozsáhlá reklamní kampaň, kterou žalovaný rozvinul v tisku, v televizi i prostřednictvím internetu. Předmětná činnost nepodává korektní informaci o charakteru výrobku žalovaného, neboť:

- a. vzbuzuje klamné představy, že jde o produkt pocházející ze systému ekologického zemědělství,
- b. vzbuzuje klamné představy o zvláštní zdravotní kvalitě výrobku a šetrnosti k životnímu prostředí.

Pro ilustraci lze uvést reklamní spot (opakovaně uváděn v letech 1998 a 1999), v

němž účinkuje populární televizní moderátorka Viola Ottová (známá zejména z pořadů o životním stylu žen), která daný výrobek doporučuje s odkazem na "BIO" charakter výrobku potřebný pro zdravý organismus. Pro zvýraznění se v reklamě objevoval obrázkový motiv dítěte.

V této souvislosti nelze nepřipomenout článek P. Hajna uveřejněný v periodiku Právní praxe v podnikání 1994 č. 9, který vyšel pod názvem "Soutěžněprávní ochrana zdraví a životního prostředí" cit: "Reklama připisující neoprávněně výrobkům či výkonům vlastnosti výhodné z hlediska zdraví a životního prostředí naplňuje nepochybně skutkovou podstatu klamavé reklamy, tak jak je upravena v § 45 obch. zák. (slovní zdůrazňování zmiňovaných příznivých účinků) nebo klamavého označení zboží a služeb podle § 46 obch. zák. (používání slov "bio", "natur" apod. při označování zboží). Pokud pod uváděním na trh chápeme i reklamu, je zde dán souběh s § 52 obch. zák."

F. Jak bylo shora uvedeno označení "BIO produkt ekologického zemědělství" požívá veřejnou autoritu (pověst), pod kterou si spotřebitelé představují zvýšenou zdravotní a ekologickou jakost výrobků. Žalovaný za účelem zisku využívá neoprávněně pověsti biopotravin, produkovaných prvním žalobcem, který musel splnit řadu podmínek a podrobit své hospodaření kontrole, aby mohl svou produkci za biopotraviny označit. Za tímto účelem musel vynaložit a vynakládá ne nepodstatné náklady. K tomu přistupuje skutečnost, že v současné době vzrůstá zájem spotřebitelů o zdravé a ekologicky šetrné výrobky a jejich produkce se tak stává soutěžní výhodou.

G. I kdyby žalovanému svědčilo právo z registrované ochranné známky, nedošlo by k liberaci nekalosoutěžního jednání, což dotvrzuje jednoznačná judikatura, a to jak ze současné doby, tak z doby účinnosti zák. č. 111/1927 Sb., o nekalé soutěži. Například Vrchní soud v Praze nedávno rozhodl ve druhé instanci věc projednávanou před Krajským obchodním soudem v Praze pod č.j. 3Cmo 1446/94-26, tak, že: "Užití i zapsané ochranné známky může být jednáním proti dobrým mravům hospodářské soutěže, a tedy jednáním nekalým, proti kterému se druhá strana má právo bránit a soud je povinen její dotčené právo chránit". V uvedené kauze došlo také na citaci z prvorepublikové judikatury (Vážný, Sběrka rozhodnutí, č. 8856): "Zápis známky, byť i řádně nabytý, má jen formální ráz a i rozhodnutí o známkovém právu jest jen formální. Výkon tohoto formálního práva se nesmí přičítati zásadě hmotného práva, vyslovené v § 1 zákona o nekalé soutěži, takže ten, kdo jest oprávněný užívati známky, smí svého formálního práva v zájmu vyšší materiální spravedlnosti použítí jen v mezích poctivé soutěže a dobrých mravů, nesmí však ho zneužítí k nekalému jednání a k poškození hmotného práva".

Důkaz:

1. Výslech účastníků
2. Obal mléčného kysaného výrobku s obchodním názvem "Bio-bifidus aktiv"
3. ukázka reklamy z tisku
4. barevné vyhotovení loga Bio produkt ekologického zemědělství dle metodického pokynu
5. výpis z rejstříku ochranných známek

VI. Právní kvalifikace

Jednání žalovaného je nekalou soutěží, neboť naplňuje:

A. generální klauzuli ust. § 44 ObchZ tím, že jednání žalovaného, které je jednáním v hospodářské soutěži, je v rozporu s dobrými mravy soutěže, protože:

- a. v obchodních názvech svých výrobků používá a zvýrazňuje slovo "BIO", ačkoliv tyto nepocházejí ze systému ekologického zemědělství
- b. zneužívá a parazituje na dobré pověsti produktů pocházejících ze systémů ekologického zemědělství
- c. zneužívá zájmu spotřebitelů o ekologické výrobky
- d. neoprávněně zasáhl do předtím nabytých práv jiných soutěžitelů

Toto jednání je způsobilé přivodit újmu ostatním soutěžitelům, výrobcům biopotravin, jakým je i první žalobce, a zejména spotřebitelům. Není přitom podstatné zda žalovaný jedná s úmyslem či nikoliv, v souladu s platnou právní úpravou nekalé soutěže postačuje objektivní odpovědnost za stav, který byl žalovaným vyvolán.

Projevuje se zejména ve formě následujících skutkových podstat:

B. klamavé označení zboží a služeb - § 46 odst. 1 ObchZ. Obchodní název BIO a jeho typografické ztvárnění, které používá žalovaný na svém výrobku, vyvolává v hospodářském styku mylnou domněnku (nesprávné představy), že výrobek pochází z ekologického zemědělství a z tohoto důvodu má i určitou zaručenou kvalitu. Tento výrobek však již svou povahou naprosto nesplňuje požadavky odpovídající tomuto označení. Žalovaný si takto sjednává prospěch na úkor soutěžitelů a spotřebitelů.

C. klamavá reklama dle ust. §45 odst.1 ObchZ. Jak je uvedeno v čl. V žaloby, rozvinul žalovaný za účelem zvýšení odbytu výrobku značeného obchodním názvem "BIO bifidus aktiv" masivní reklamní kampaň v tisku, televizi i prostřednictvím internetu. Tato kampaň byla postavena na podobě obchodního názvu a operovala ve vztahu k tomuto názvu s otázkami zdraví spotřebitelů a životního prostředí. Takto vedená kampaň je způsobilá vyvolat ve spotřebiteli klamné představy o ekologickém původu výrobku a z toho vyplývajících zvlášť výhodných zdravotních vlastnostech produktu. Těmto představám však výrobek neodpovídá.

V reklamě žalovaný operuje s otázkami zdraví a životního prostředí, což jsou pro spotřebitele při nákupním rozhodování kritéria určující volbu zboží. Reklama je tak způsobilá přimět klamavým způsobem spotřebitele ke koupi produktu žalovaného a sjednat žalovanému prospěch na úkor jiných soutěžitelů a spotřebitelů.

D. parazitování na pověsti - § 48 ObchZ tím, že žalovaný používá obchodní název obsahující slovo BIO, využívá pověsti potravin pocházejících z ekologického zemědělství a dosahuje tak prospěchu, kterého by užíváním jiného označení nezískal. Přitom oprávněné označování produktů ekologického zemědělství je majetkovou hodnotou náležející prvnímu žalobci, která je plodem jeho práce a investic a představuje soutěžní výhodu.

E. vyvolání nebezpečí záměny - § 47 písm. b) ObchZ tím, že používáním obchodního názvu BIO bifidus aktiv vyvolává nebezpečí záměny s produkty pocházejícími ze systému ekologického zemědělství. První žalobce užívá pro své produkty ekologického zemědělství označení BIO, které platí v zákaznických kruzích za příznačné právě pro produkty ekologického zemědělství – spotřebitelé si spojují označení BIO s produkty ekologického zemědělství (biopotravinami) – zvláště pak je toto povědomí rozšířené mezi specifickým segmentem spotřebitelů, kteří vyhledávají a poptávají zdravotně a ekologicky přínosné produkty. Toto

nebezpečí umocňuje i použití obdobných prostředků typografického zpracování obchodního názvu BIO. Žalovaný měl různé možnosti pro označení svého výrobku a nemusel jej volit tak, aby se připodobnil označení již oprávněně užívaném jinými soutěžiteli.

F. ohrožování zdraví a životního prostředí - § 52 ObchZ tím, že žalovaný zkresluje podmínky hospodářské soutěže, uvádí na trh výrobek s výše zmíněným označením způsobilým vyvolat mylnou domněnku, že daný produkt má i zvlášť pozitivní vliv na životní prostředí. Na tomto označení staví reklamní kampaň operující navíc s vyšší zdravotní kvalitou svého výrobku. Klamavě označený výrobek žalovaného na trhu přímo konkuruje oprávněně označovaným produktům ekologického zemědělství. Spotřebitel, který při svém nákupním rozhodování zvažuje i ekologickou přijatelnost výrobku, se pak může rozhodnout pro výrobek žalovaného na úkor skutečných produktů ekologického zemědělství. Díky tomu se zhoršuje postavení na trhu a ekonomická situace podnikatelů působících v ekologickém zemědělství. V důsledku pak dochází ke zřejmému ohrožování zájmů životního prostředí, neboť ekologické zemědělství přispívá, na rozdíl od konvenčního zemědělství, ke zlepšování životního prostředí.

V této souvislosti stojí za to znovu připomenout stať P. Hajna citovanou v čl. V písm. D této žaloby.

VII. Pokus o smír

Druhý a třetí žalobce se ve svém dopise ze dne 5.5.1999 pokusili odvrátit žalovaného od jeho protiprávního jednání. Žalovaný byl upozorněn na nekalosoutěžní charakter svého jednání a požádán, aby se nadále takového jednání zdržel, avšak neúspěšně. Žalobcům tak nezbývá, než uplatnit svá práva soudní cestou.

Důkaz:

1. výzva ze dne 5.5.1999
2. odpověď na výzvu ze dne 4. června 1999

VIII. Žalobní návrh

Vzhledem k uvedeným skutečnostem navrhuji proto žalobci soudu, aby vydal tento

r o z s u d e k :

1. Žalovaný je povinen zdržet se jakéhokoliv označování svých mléčných kysaných produktů, které nepocházející ze systému ekologického zemědělství, definovaného metodickým pokynem Ministerstva zemědělství ČR č. 655/93-340, obchodním názvem obsahujícím slovo "BIO" tím, že po šedesátém dni od právní moci rozsudku nesmí na trh uvádět produkty takto označené.

nebo

žalovaný je povinen zajistit, aby po šedesátém dni od nabytí právní moci rozsudku byl na všech jeho mléčných kysaných výrobcích, které žalovaný uvádí na trh a které nepocházejí ze systému ekologického zemědělství, definovaného metodickým pokynem Ministerstva zemědělství ČR č. 655/93-340, spolu s obchodním názvem obsahujícím slovo "BIO" zřetelně, jasně a viditelně uváděn nápis: "Nejde o produkt ekologického zemědělství".

2. Žalovaný je povinen poskytnout prvnímu žalobci přiměřené zadostiučinění ve formě veřejné omluvy.

3. Na náklady žalovaného jsou žalobci oprávněni uveřejnit do 30 dnů od právní moci rozsudku formou inzerátu (v rozměru nejméně čtvrtiny novinové strany) ve věci vydaný pravomocný rozsudek ve zkráceném znění určeném soudem, a to v deníku MF DNES, Lidové noviny, Právo a Hospodářské noviny.

4. Žalovaný je povinen nahradit žalobcům náklady řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

V Brně dne 26.října 1999

Ing. Martin Hutař

PRO-BIO, obchodní společnost s r.o.

Ing. Tomáš Kříšťan

Kontrola ekologického zemědělství o.p.s.

Mgr. Pavel Doucha

Ekologický právní servis

Mgr. Martin Elger

ARS AEQUI et BONI

